

GEZEĞEN ADI: DÜNYA KONUŞTUĞU DİL: İNGİLİZCE

Murat AKBİYİK

Khas İngilizce okutmanı

Dünya nüfusunun yaklaşık yüzde 60'ı birden fazla dil biliyor. Peki Türkiye'de neden nüfusun sadece yaklaşık yüzde 10'u yabancı bir dil konuşabiliyor? Öte yandan, AB ülkelerinde öğrencilerin yüzde 89'u İngilizce biliyor, Türkiye'de ise net bir rakam dahi yok.

Tahmin edilen rakamlara göre şu anki dünya nüfusunun yaklaşık yüzde 60'ı birden fazla dil bilmektedir. Gerek eski çağlardaki, gerek günümüzdeki yaklaşımlara göre iki veya daha fazla dil bilmek fazladan bir özelliktir. Değişen dönemlerde Latince, Fransızca, İtalyanca ve günümüzde İngilizce gibi dünyaca yaygın dilleri öğrenmek sosyal, ekonomik veya kültürel nedenlerle önemli bir aktivite olagelmıştır, ancak günümüzde İngilizce bilmek adeta bir zorunluluktur. Avrupa Birliği'nin istatistiklerine göre hazırlanan yabancı dil haritası İngilizce'nin tercih edilen birincil yabancı dil olduğunu net bir şekilde göstermektedir. Peki Türkiye'de neden nüfusun yaklaşık yüzde 10'u yabancı bir dil konuşabiliyor? Öte yandan, AB ülkelerinde öğrencilerin yüzde 89'u İngilizce biliyor, ancak Türkiye'de net bir rakam bile yok.

Kadir Has Üniversitesi özelinden bakacak olursak, üniversitemizin eğitim dilinin neredeyse tüm derslerde İngilizce olduğunu; her yıl fakültelerine başlamadan önce İngilizce dil eğitimi almak üzere İngilizce Hazırlık Programı'nda okuyan öğrencilerin sayısının bine yakın olduğunu; İngilizce dersleri vermekte olan akademik personel sayısının toplam akademik personelin yaklaşık yüzde 20'sini oluşturduğunu; kısacası, bir dünya üniversitesi olma vizyonunda İngilizce eğitiminin Kadir Has Üniversitesi için çok şey ifade ettiği net bir şekilde görebiliriz. Öyleyse, dil eğitimiyle ilgili bilgi sahibi olmak ve İngilizce'yi öğrenip etkili bir şekilde kullanabilmek için yapmamız gereken çok şey var. Bu makalede, İngilizce eğitimindeki etkili metodları kısaca anlatacağım ve günlük hayatta İngilizceyi daha fazla kullanarak öğrenme ve öğretme süreçlerini teşvik edecek pratik tavsiyeleri aktaracağım.

İngilizcenin ilk öğretim yöntemleri daha çok kelime içeren ders kitapları ve tercümeyle dayalı sınıf içi aktiviteleriydi. Öğrenilen yabancı dili konuşmak ana hedef değildi ve sözlü aktiviteler öğrencilerin ders kitaplarındaki okuma parçalarını yüksek sesle okuyup birebir tercüme yapmalarıyla sınırlıydı. Kurulan cümleler karşılıklı iletişim gücünü artırmaktan çok dilbilgisi kurallarını içiye öğrenmeye yönelikti. 19'uncu yüzyılın ortalarına kadar Dilbilgisi Çeviri Yöntemi (Grammar Translation Method) denen bu yöntem okullarda standart olmuştu. Bu yöntem, "Dille ilgili herşeyi bilip dili bilmemek" şeklinde yorumlanmış ve eleştirilmiştir.

Dilbilgisi Çeviri Yöntemi, 19'uncu yüzyılın ortalarına doğru C. Marcel, T. Rendengast ve F. Gouin gibi yenilikçiler tarafından gözden düşürülmüş ve dil öğrenenlerin dili daha çok kullanmalarına dayanan yeni bir yaklaşım geliştirmişlerdir. Özellikle Gouin, dil öğreniminin yaşananları kolay ifade edebilmekle kolaylaşacağına inanmıştır. Gouin'in bu düşüncesine dayanarak, çok fazla sözlü ifade ve doğal kullanım içeren, diller arasında tercümeyle ve dilbilgisi analizlerine yer vermeyen Düzvarım Yöntemi (Direct Method) ve daha çok telaffuza dayalı sözlü çalışma ile anadil derecesinde hakimiyet kazandırmayı amaçlayan İşitsel-Dilsel Yöntem (Audio-Lingual Method) gibi farklı yöntemler ortaya atılmıştır. Bu yöntemleri 1970'li yıllarda Yapılandırıcı Yaklaşım (Constructivist Approach) izlemiştir. Bu yaklaşım da kendi içerisinde birtakım destekleyici yöntemleri içerir:

Danışmanlı (Grupla) Dil Öğrenim Yöntemi'nde (Community Language Learning), öğrenen gruptaki herkes tercüme, kayıt, serbest

konuşma, dinleme gibi aktivitelere katılır. Telkin Yöntemi'nde (Suggestopedia) öğrenme, dinlendirici müzik eşliğinde verilen soru-cevap veya dinleme-yorumlama gibi aktiviteler eşliğinde verilen önerimlerle sağlanır. Sessiz Yöntem'de (The Silent Way) dil öğrenenler sorulara, komutlara veya görsel ifadelere cevap vererek dilbilgisi kurallarına veya öğretmenin açıklamalarına bağlı kalmaksızın konuşma yetisini geliştirir. Tüm Fiziksel Cevaplandırma Yöntemi'nde (Total Physical Response) öğrenme, anadili konuşanlarla yapılan doğrudan iletişim sonucu gerçekleşir. Doğal Yaklaşım'da (Natural Approach) öğrenciye dilbilgisi yapılarından çok konuşma ve yazmaya yönelik temel iletişim yetenekleri kazandırmak esastır.

1990'ların sonuna doğru, yukarıda bahsettiğim temel yöntemlerden hiçbiri gelecek vadetmiyordu. Tanınmış dilbilimci Noam Chomsky'ye göre o anda yaygın olan yapısalcı yöntemler dilin ana özelliklerini yansıtmıyordu. Bunun yanında, İngiliz dilbilimciler de dilin yapısına odaklanan yöntemlerden vazgeçip öğrenilen dille iletişim kabiliyetini artırma konusuna odaklanmak gerektiğini vurguluyorlardı. Yeni yöntemlere geçiş ihtiyacını doğuran bir başka neden de Avrupa'da genel bir dil kullanımına yönelik yapılan eğitimsel düzenlemelerdir. Tüm bunlara bağlı olarak dünya genelindeki dil öğreticileri, uzmanlar, eğitim merkezleri ve hatta devletler İletişimsel Dil Öğretimi Yöntemi (Communicative Method) üzerinde hemfikir oldular.

Günümüzün en yaygın şekilde kullanılan dil öğrenme yöntemi olan bu yönetime göre dil, iletişim ve etkileşimin çok önemli olduğu anlamlı ifadeler sistemidir. Öğrenme aktiviteleri öğrenciyi her zaman aktif kılan bilgi paylaşımı ve anlamlı tartışmalar şeklindedir. Olması gerektiği gibi, öğretmenler doğrudan öğretmekten çok yol gösterirler. Öğretmen, aktiviteler sırasında öğrencileri desteklemeli ve teşvik etmelidir. Dilbilgisi kuralları örneklandırma niteliğinde doğru bir şekilde kullanılmalı, fakat apaçık dilbilgisi öğretimi kullanılmamalıdır. Renkli ve ilginç materyallerle öğrencinin sanki öğrenilen dilin doğal ortamında bulunuyormuş gibi hissetmesi sağlanmalıdır. Öğretmenler öğrencilerin yanlışlarını doğrudan düzeltmemelidir. Genel sürenin yüzde 5'ini geçmeyecek ve hedef dilin doğal ortamını bozmayacak şekilde anadilde açıklama yapılabilir. Özellikle son yıllarda sık sık karşımıza çıkan 21'inci Yüzyıl Öğrenme Becerileri'nin (21st Century Skills) dil öğreniminde de önemli bir yer edinmeye başlaması ile müfredatlar güncellenmekte, öğretmenlerin öğrenme ortamlarındaki fonksiyonları sınıf dışına da çıkmakta, öğrenciler için kıymetli olan, basılı kitaplar ve tecrübeli öğretmenlerden çok teknoloji -özellikle de bilgisayar ve İnternet- ve bunları etkili bir şekilde kullanan öğretmenler olmaya başlamıştır.

Gördüğümüz gibi birçok dil öğrenme yöntemi bulunmaktadır, fakat en etkili ve yaygın olanı İletişimsel Dil Öğrenimi Yöntemi'dir. Tabii bu yöntem diğer yöntemleri tamamen silip atmamaktadır, tam aksine, bazı yöntemlerin özelliklerini alarak yabancı dil eğitimindeki başarıyı yükseltmektedir. Bu yöntemle dil öğrenme çok daha etkili ve kalıcı olmaktadır. Bu kadar derin teorik incelemeleri İngilizce öğretiminde gerçeğe yansıtmak biz öğretmenler için her ne kadar zor olsa da, özellikle teknolojik imkanları etkili kullanıp dijital kaynakları öğrencilerimize sunarak, onları ders dışında da İngilizceye maruz bırakmak ve dil öğrenimlerini hızlandırmak gibi çok büyük bir artımız var, çünkü artık İnternet, bilgisayar ve akıllı telefon olan her yerde dili öğrenmek ve pekiştirmek mümkün.

ÇEVİRİMİÇİ VE DİJİTAL KAYNAKLAR

Hem öğrencilerin hem de İngilizce öğretmenlerinin işine yarayabilecek bazı çevrimiçi ve dijital kaynak önerileri:

- Kadir Has Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu İngilizce Hazırlık Programı Websitesi: **prep.khas.edu.tr**
- Öğrencilerle ders içeriği paylaşımları: khas.**Blackboard.com**
- Farklı konularda binlerce videoyu altayazılı ve konuşma içeriğini okuyarak izlemek: **TED.com**
- İngilizce yayınlanan Türkiye haberleri: **HurriyetDailyNews.com**, **Today'sZaman.com**, **AnadoluAjansi.com.tr/en**, **DailySabah.com**
- Eğlenceli İngilizce öğrenme içerikleri: **BritishCouncil.org.tr/en**
- Şarkılarla İngilizce pratik yapmak: **LyricsTraining.com**
- İngilizce dinleme, konuşma ve kelime çalışmaları yapmak: **EnglishCentral.com**
- Anlık çevrimiçi dil desteği: **italki.com**
- Akademik İngilizce kaynakları: **uefap.com**
- İlgi çekici sunumlar: **prezi.com**
- Mikroblog paylaşımları: **Twitter.com** >> Etkili tweet takibi için: **twitter.com/tweetdeck**
- Sınıf içi iletişim ve içerik paylaşımları: **Facebook.com/groups**
- Eş zamanlı dosya erişimi ve paylaşımı: **Drive.Google.com**
- Eğitimle ilgili makaleler: **edutopia.org** | Eğitimde Sosyal Medya İpuçları: <http://edut.to/VRylwL>
- Tüm dünyadan İngilizce öğrenenlerle tanışmak ve konuşmak: **RealLifeglobal.com**
- Dil Pasaportu ile yabancı dil bilginizi belgelemek: **Europass.cedefop.europa.eu**

Kaynakça:

- Care, E., & Griffin, P. E. (2014). Assessment and Teaching of 21st Century Skills: Methods and Approach. Dordrecht: Springer.
- Krashen, S. (2000). Foreign Language Education the Easy Way. California: Language Education Associates.
- Partnership for 21st Century, S. (2011). 21st Century Skills Map: World Languages. Partnership For 21St Century Skills, Online (alturl.com/zbcns).
- Richards, J. C. (2001). Curriculum Development in Language Teaching (Book). Cambridge: Cambridge University Press.
- Special Eurobarometer Report 386 by the European Commission. (2012). Europeans and Their Languages. Online (alturl.com/aiy52).